

آزمون شبیه ساز نيمسال اول درس : علوم و فنون ادبي	ساعت شروع :	تاريخ امتحان :	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :	رشته : انسانی	پایه ی دهم دوره ی متوسطه	تعداد صفحات : ۶ صفحه
آزمون شبیه ساز + پاسخنامه	جهت دریافت ۷ روز مشاوره و برنامه ریزی رایگان پادینو با شماره 02166906790 تماس بگیرید		
ردیف	سوالات		
	نمره		

علوم و فنون ادبی

۱ کدام مورد از ستون "الف" با ستون "ب" رابطه موضوعی دارد؟

"الف"	"ب"
الف) اوج حماسه ملی و شعر حماسی	۱) رودکی
ب) فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی	۲) منصور بن نوح سامانی
پ) پدر شعر پارسی	۳) فردوسی
ت) تاریخ مفضل محمد بن جریر طبری	۴) خط میخی

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید:

۲ عمده‌ترین مرکز فرهنگ در زمان سامانی کجا بود و به چه سبب دارای اهمیت بود؟

۳ زبان‌های ایرانی میانه به چند گروه تقسیم می‌شوند نام ببرید.

۴ خصیصه‌های مهم شعر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم چه بود؟

۵ رایج‌ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول پنجم چه بود؟

۶ باتوجه به کلمات داده شده کلماتی را که یکی از انواع سجع را پدید می آورند جدا کنید و در جدول زیر بنویسید. (برای هر نوع دو کلمه)

"بندگی - تحسین - منتظر - نهفتنی - ماهرویان - مشکین - مشتعل - عافیت"

سجع مطرف	
سجع متوازی	
سجع متوازن	

۷ با توجه به متن زیر دو مورد از ویژگی های زبانی نثر دوره سامانی را بنویسید.
"امیر سید ابوالمظفر ابو صالح منصور، علمای ماوراء النهر را گرد کرد و از ایشان فتوای کرد که روا باشد که ما این کتاب را به زبان پارسی گردانیم؛ گفتند: روا باشد خواندن و نبشتن تفسیر قرآن به پارسی، مر آن را که او تازی نداند."

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۸ مهم ترین نکته فکری شعر زیر چیست؟
"نهنگی بچه خود را چه خوش گفت
به دین ما حرام آمد کرانه
به موج آویز و از ساحل بهره یز
همه دریاست ما را آشیانه"

۹ شعر "به دام افتاد روباهی سحرگاه" جزء کدام یک از انواع ادبی است؟

۱۰ معنی امروزی واژگان "شهد" و "بگسست" چیست؟

۱۱ دو عامل مهم برای کشف لحن متن چیست؟

۱۲ در بیت "تا دم صبح هیچ دم نزدند جز پی یکدگر قدم نزدند" یک عبارت کنایی بیابید.

۱۳ علت اینکه شعر بیشتر از نثر برای انسان جالب است، چیست؟

درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.

۱۴ قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم مهم‌ترین دوره تمدن اسلامی ایران بوده است.

درست □ نادرست □

۱۵ در بررسی کدامیک از قلمروها قافیه و قالب شعر را بررسی می‌کنیم؟

درستی و نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.

۱۶ آثار ادبی پهلوی به سبب اهمیتی که در سنت شفاهی ایران داشته است، معمولاً به کتابت درآمده است.

۱۷ آثار ادبی منظوم و منثور زبان پهلوی از میان رفته‌اند.

۱۸ اصل "ترجمه تفسیر طبری" به زبان عربی است اما محمد بن جریر طبری آن را به فارسی برگرداند.

به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

۱۹ از عبارت زیر دو نکته زبانی استخراج کنید.

"بازرگانی را هزار دینار خسارت افتاد. پسر را گفت نباید که این سخن با کسی در میان نهی. گفت: ای پدر فرمان تو راست. نگوییم ولکن خواهم مرا بر فایده این مطلع گردانی که مصلحت در نهان داشتن چیست؟ گفت: تا مصیبت دو نشود: یکی نقصان مایه (کم شدن سرمایه) و دیگر شماتت (سرزنش - دشمن‌کامی) همسایه."

۲۰ در بیت "صبر بر جور فلک کن تا برآیی روسفید دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش"، دو آرایه ادبی بیابید.

۲۱ درباره عواطف و حس و حال حاکم بر شعر زیر توضیح دهید:

"بر روح برفروزی تا بود چنین بودی / فر تو فروزان شد تا باد چنین بادا
قهرش همه رحمت شد زهرش همه شربت شد / ابرش شکرافشان شد تا باد چنین بادا"

۲۲ اندیشه فکری ابیات "آب را گل نکنیم / شاید این آب روان می‌رود پای سپیداری، تا فروشوید اندوه دلی / دست درویشی شاید،

نان خشکیده فروبرده در آب" را با شعر زیر مقایسه کنید:

"بنی آدم اعضای یک پیکرند / که در آفرینش ز یک گوهرند
چو عضوی به درد آورد روزگار / دگر عضوها را نماند قرار"

۲۳

دو شعر زیر را از نظر آهنگ و موسیقی با هم مقایسه کنید:

الف) مژده بده مژده یار پسندید مرا سایه او گشتم و او برد به خورشید مرا
ب) زین درد خون گریست سپهر و ستاره هم خون گشت قلب لعل و دل سنگ خاره هم

۲۴

واژه‌های و در عبارت زیر سجع مطرف دارند.

"جرعه اندوه به کامم می‌ریزید و کار را به هم درمی‌آمیزید."

جاهای خالی را کامل کنید.

۲۵

نخستین گام مؤثر در رویارویی با متن است.

۲۶

..... پس از عاطفه مؤثرترین عامل در شعر است.

۲۷

اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر است.

۲۸

پاره‌ای از یک غزل حافظ را آورده‌ایم؛ آن را به دقت بخوانید و درستی یا نادرستی گزاره‌های داده‌شده را تعیین کنید:

"به یک کرشمه که نرگس خودفروشی کرد	فریب چشم تو صدف‌تنه در جهان انداخت
شراب‌خورده و خوی کرده می‌روی به چمن	که آب روی تو، آتش در ارغوان انداخت
به بزمگاه چمن دوش مست بگذشتم	چو از دهان توام غنچه در گمان انداخت
بنفشه طرّه مقتول خود گره می‌زد	صبا حکایت زلف تو در میان انداخت
ز شرم آنکه به روی تو نسبتش کردم	سمن به دست صبا، خاک در دهان انداخت
(خوی: عرق چهره) (طرّه: گیسو، مو)	

الف

لحن شاعر روایی است.

☐ درست ☐ نادرست

ب

شاعر در فراق و دوری یار خود پریشان است.

☐ درست ☐ نادرست

پ

وجود شاعر سرشار از تأثیر زیبایی معشوق است.

☐ درست ☐ نادرست

۳۹ هجاهای بیت زیر را جداگانه بنویسید و آن‌ها را نشانه‌گذاری کنید.
"مروّت نباشد برافتاده زور بَرْد مُرغِ دُون، دانه از پیش مور"

در اشعار و جمله‌های داده‌شده سجع را بیابید.

۳۰ نه هرکه به قامت مهتر به قیمت بهتر.

۳۱ بزرگان گفته‌اند: دولت، نه به کوشیدن است؛ چاره کم جوشیدن است.

۳۲ من مانده‌ام مهجور از او دیوانه و رنجور از او گویی که نیشی دور از او در استخوانم می‌رود

۳۳ محبت را غایت نیست از بهر آن‌که محبوب را نهایت نیست.

برای هریک از موارد زیر یک مورد از قلمرو زبانی و یک مورد از قلمرو ادبی بیابید.

۳۴ بگفت این و به صد دستان و تزویر بجست از دام همچون از کمان تیر

۳۵ موشان سیاه و سپید بیخ آن شاخ‌ها دائم می‌بریدند.

۳۶ برای تحلیل درست متن یکی از آسان‌ترین روش‌ها این است که متن را در سه قلمرو، و بررسی کنیم.

۳۷ در کدام نمونه "واژه‌آرایی" وجود ندارد؟ با بیان دلیل بنویسید.

الف) سعدی مَبر اندیشه که در کام نهنگان چون در نظر دوست نشینی همه کام است
ب) گفتم که بر خیالت راه نظر ببندم گفتم که شبروست او از راه دیگر آید

واژه‌آرایی را در ابیات زیر بررسی کنید.

۳۸ هرکه گوید کلاغ چون باز است نشنوندش که دیده‌ها باز است

۳۹ غم خویش در زندگی خور که خویش به مرده نپردازد از حرص خویش

۴۰ دو عامل اساسی در پیدایش شعر و می‌باشند.

به سؤالات داده‌شده پاسخ کوتاه دهید.

۴۱ متنی نام ببرید که حداقل با سه حس از حواس پنجگانه درک شود.

۴۲ تعیین نوع ادبی متن، در کدام یک از مراحل تحلیل متن انجام می‌شود؟

۴۳ کدام نکته در قلمرو زبانی "در دفع مکاید دشمن، تأخیر صواب نبیند" محسوس است؟

۴۴ از محل قرار گرفتن چه چیزی، قالب شعر را مشخص می‌کند؟

۴۵ بنا بر داستان روباه و شکارچی، سبب گران‌بهای دل چیست؟

۴۶ "گاه چو تیری که رود بر هدف" به جز مراعات نظیر چه آرایه‌ای دارد؟

۴۷ اگر شعری ظاهری ساده داشته باشد، لزوماً نتیجه‌گیری آن ساده و عینی است؟

۴۸ به جز رای فک اضافه و نشانه مفعولی چه نوعی از "را" می‌شناسید؟

آزمون شبیه ساز نیمسال اول درس : علوم و فنون ادبی	ساعت شروع :	تاریخ امتحان :	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :	رشته : انسانی	پایه ی دهم دوره ی متوسطه	تعداد صفحات : ۴ صفحه
آزمون شبیه ساز + پاسخنامه	جهت دریافت ۷ روز مشاوره و برنامه ریزی رایگان پادینو با شماره 02166906790 تماس بگیرید		
ردیف	پاسخنامه		نمره

علوم و فنون ادبی

۱ الف - فردوسی

ب - خط میخی

پ - رودکی

ت - منصور بن نوح سامانی

پاسخ سؤالات ۲ تا ۵

۲ بخارا و بسیاری از دانشمندان که در این شهر می‌زیستند.

۳ دو گروه پارسی و پهلوی

۴ ترکیب‌های تازه، استعاره‌های دلپذیر، تشبیهات گوناگون، انواع توصیف

۵ مدحی، حماسی و غنایی

سجع مطزف	بندگی - نهفتگی
سجع متوازی	تحسین - مشکین
سجع متوازی	منتظر - مشتعل

۷ کوتاهی جملات کاربرد لغات کم‌کاربرد و کهن، استفاده کم از لغات عربی، کاربرد "مر" همراه با نشانه مفعول کاربرد نبشتن به جای نوشتن و پارسی به جای فارسی

پاسخ سؤالات ۸ تا ۱۳

۸ دوری از سکون و آرامش و توصیه به پویایی و شجاعت

۹ ادبیات تعلیمی

۱۰ شهد: عسل / بگسست: بریده شد، شکست

۱۱ توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن

۱۲ دم نزدن (کنایه از سکوت کردن)

۱۳ شوق به زمزمه و آوازخوانی

پاسخ سؤال ۱۴

۱۴ درست

۱۵ قلمرو ادبی

پاسخ سؤالات ۱۶ تا ۱۸

۱۶ نادرست

۱۷ درست

۱۸ نادرست

پاسخ سؤالات ۱۹ تا ۲۳

۱۹ استفاده از "را" در معنی "به" - پسر را گفت / استفاده از کلمات عربی - ولکن، نقصان، شماتت سایر پاسخ‌های صحیح: (استفاده از "را" در معنی "از آن، برای، مال" - فرمان تورااست / استفاده از شکل کهن در جمله‌سازی و دستور تاریخی - بازرگانی را هزار دینار خسارت افتاد / استفاده از شکل کهن کلمات - نهان داشتن (پنهان کردن) / استفاده از لغت "دو" به جای "دو برابر" - تا مصیبت دو نشود / جملات کوتاه، ساده و قابل فهم هستند / استفاده از پیشوند منفی‌ساز "مَ" - مگوی)

۲۰ جور فلک: تشخیص (اضافه استعاری) / روسفید برآمدن کنایه از سربلندشدن (به‌کارگیری مثل در مصرع دوم هم صحیح است)

۲۱ حالت خوش‌باشی و نشاط و همچنین شور و شوق عاشقانه شاعر با ریتمی تند و شادی‌آور بیان شده است.

۲۲ شعر سهراب بر آن است تا از محبت و مهربانی بین تمام پدیده‌های هستی صحبت کند؛ در واقع این شعر با مفهومی عرفانی به دنبال آرمان‌شهری است تا انسان‌ها و همه پدیده‌های هستی را به هم مرتبط کند. شعر سعدی نیز با تأکید بر انسان‌دوستی، همدلی و همدردی انسان‌ها با یکدیگر با مفاهیم والای شعر سهراب وجه مشترک دارد.

شعر اول که مزده و شادی‌ای را به همراه دارد با ریتمی شاد، سرزنده و با شور و شغف بیان شده است. از نظر موسیقی هم شاد، پر ضرب و نشاط‌انگیز است و با محتوای شعر کاملاً هماهنگی دارد. شعر دوم نیز برای بیان غم و اندوه از ریتم و آهنگی سنگین استفاده کرده است که بسیار اثرگذار است.

۲۴ می‌ریزید - می‌آمیزید

پاسخ سؤالات ۲۵ تا ۲۷

۲۵ خوانش درست

۲۶ وزن

۲۷ عاطفه

۲۸ الف نادرست

ب نادرست

پ درست

مُ	زُو	وَت	ن	با	شد	بَ	زَف	تا	دِ	زور
بَ	رَد	مُر	غِ	دو	دا	نِ	از	پی	شِ	مور
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-

پاسخ سؤالات ۳۰ تا ۳۳

۳۰ مهتر / بهتر

۳۱ کوشیدن و جوشیدن

۳۲ مهجور و رنجور از او

۳۳ عمر بی‌وفا بسی نباید

پاسخ سؤالات ۳۴ تا ۳۵

۳۴ دستان و تزویر واژگان کهن: قلمرو زبانی، تشبیه به تیر، مراعات نظیر دام، کمان، تیر: قلمرو ادبی

۳۵ موشان: جمع با نشانه "ان" که امروز رایج نیست، قلمرو زبانی، سیاه و سپید تضاد: قلمرو ادبی

۳۶ ادبی - فکری - زبانی

۳۷ گزینه الف - تکیه سؤال بر این است که دانش‌پژوهان تفاوت معنایی "کام" را دریابند؛ در مصرع اول این کلمه به معنای "رهان" و در مصرع دوم "آرزو" است.

پاسخ سؤالات ۳۸ تا ۳۹

۳۸ واژه‌آرایی روی کلمات است و که واژه‌های باز و باز واژه‌آرایی ندارند زیرا معناهای متفاوت دارند.

۳۹ واژه‌های خویش و خویش در ابتدای مصرع اول و انتهای مصرع دوم واژه‌آرایی دارند.

۴۰ عاطفه - وزن

پاسخ سؤالات ۴۱ تا ۴۸

۴۱ (مثل دریا)

۴۲ نتیجه‌گیری

۴۳ کاربرد واژگان عربی

۴۴ قافیه

۴۵ جایگاه خداوند است.

۴۶ تشبیه

۴۷ خیر

۴۸ حرف اضافه